

به مناسبت سالروز شهادت حضرت علی (ع)

دیدار آشنا بررسی می‌کند:

فاجارند پینیرند

زینت سادات جعفری

اشاره:

بی‌شک پس از قرآن، برترین کتاب از نظر مضمون و ادب، کتاب گرانقدر نهج البلاغه است. این کتاب نه تنها از نظر اندیشمندان تشیع و معتقدین به مولا علی (ع) که از نظر صاحب‌نظران و دانشمندان اهل سنت و مسیحی نیز از بزرگترین آثار جهان است. آنچه در این مطلب ارائه می‌شود، نگاهی کوتاه به بعضی سخنان دانشمندان غیرشیعه پیرامون این کتاب ارجمند است. شهادت حضرت علی (ع) بهانه‌ای شد تا به بررسی نظرات صاحب‌نظران غیر شیعه در مورد حضرت علی (ع) بپردازیم.

۳

علی الجندی، رییس دانشکده علوم در دانشگاه قاهره: با مطالعه نهج البلاغه نوعی خاص از آهنگ موسیقی بر اعماق احساسات انسان پنجه می‌افکند. از نظر سجع و نظم و ترتیب کلمات و جملات، طوری مرتب است که می‌توان آن را شعر مثنوی نامید. (مقدمه کتاب علی بن ابیطالب شعره و حکمه)

۴

ابن ابی الحدید معتزلی، دانشمند، مورخ و شارح اهل سنت، در مورد نهج البلاغه می‌گوید: امام علی (ع) پیشوا و سرور سخنوران و بلغاست. کلام او را به حق از سخن خداوند فروتر و از کلام مخلوق فراتر دانسته‌اند. ارزش سخنان او را همین نشانه بسنده است که فنون سخنوری و نویسندگی را همگی مردم از او آموخته‌اند. (مقدمه شرح نهج البلاغه، ابن ابی الحدید)

۵

استاد امین نخله، دانشمند مسیحی: هرگاه کسی بخواهد بیماری نفس خود را درمان کند، باید به گفتار امام (ع) در نهج البلاغه روی آورد و راه و روش زندگی را از پرتو این کتاب ارزشمند بیاموزد. (مصادر نهج البلاغه، ص ۱۰۰)

۶

ولس سلامه، استاد و شاعر و نویسنده معروف مسیحی لبنانی: کتاب مشهور نهج البلاغه اثر جاودانه‌ای است که انسان را به شناخت اندیشه بزرگ علی بن ابیطالب وادار می‌سازد و هیچ کتابی جز قرآن، بر آن برتری ندارد. (درس‌هایی از مکتب اسلام، سال ۱۷، شماره ۴)

۱

شیخ محمد عیبه، دانشمند و مفتی اهل سنت و استاد دانشگاه الازهر مصر، درباره آشنایی خود با کتاب نهج البلاغه، این گونه می‌نویسد: «من در مطالعه نهج البلاغه علی (ع) از فصلی به فصلی دیگر می‌رسیدم و حس می‌کردم که پرده‌های سخن عوض می‌شود و آموزشگاه‌های پند و حکمت تغییر می‌یابد. گاهی خودم را در جهانی می‌یافتم که روح بلند معانی، با زیور و عبارت تابناک آن را آباد ساخته است. این معانی بلند، دل‌ها و روان‌ها را روشن می‌سازد تا بدان‌ها الهام رستگاری بخشد و از لغزش‌ها دورشان کند و به شاهراه فضیلت و کمال هدایت‌شان نماید. (مقدمه شرح نهج البلاغه) همچنین این مفتی اهل سنت در مورد حضرت علی (ع) می‌گوید: «در میان دانشمندان و سخن‌شناسان زبان و ادبیات عرب کسی نیست که به عظمت امام علی (ع) اعتراف نکند. کلام علی بن ابیطالب، پس از کلام خدای متعال و پیغمبرش شریف‌ترین و برترین سخن و سرشارترین کلام از لحاظ مواد و دارای بهترین شیوه است و بیشترین معانی و محتوا را دارد.» (مقدمه شرح نهج البلاغه) نهج البلاغه با مطالبی که در بردارد می‌تواند هدف‌های هر نویسنده و گوینده‌ای را تأمین کند. در این کتاب «ترغیب، تنفر، سیاست، جدل، اصول تمدن، حقوق متقابل اجتماع و رهبر، قوانین عدالت و پند و نصیحت وجود دارد و هیچ اندیشه و خواسته‌ای بر دل انسان نمی‌گذرد، جز آن که بهتر و کامل‌ترش در این کتاب یافت می‌شود.»

۲

جرج جرداق، نویسنده و ادیب معروف مسیحی: ...آیا در تاریخ مشرق زمین، هیچ به سراغ «نهج البلاغه» رفته‌اید؟... نهج البلاغه‌ای که از فکر و خیال و عاطفه، آیاتی به دست می‌دهد که تا انسان هست و تا خیال و عاطفه و اندیشه‌ای انسانی وجود دارد، با ذوق بدیع ادبی هنری او پیوند ناگسستنی خواهد داشت. سخنانی به هم پیوسته و هماهنگ، جوشان از درکی عمیق و بینشی ژرف، لبریز از شور واقعیت و گرمی حقیقت، سرشار از اشتیاق تمام برای شناخت ماوراء این حقیقت. (درس‌هایی از مکتب اسلام، سال ۱۷، شماره ۴)